زنجیرە ڕێنماییەكانی ڕێگای ڕاست (٢٥)

چیرۆكی

مەسیحی دەججال

وە دابەزینی پێغەمبەر عیسی (علیه السلام)

وە هەڵسانی بە كوشتنی دەججال

بەپێنوسی زانای پایەبەرز

محمد ناصرالدین الالباني (رحمه الله)

وەرگێڕانی:

م. عبداللطیف احمد مصطفی

(باوكی عبدالحق)

چاپی دووەم

١٤٢٩ كۆچی – ٢٠٠٨ زاینی

=====================================

لەبڵاوكراوەكانی

ماڵپەڕی بەهەشت

www.ba8.org

islam_kurd_ba8@yahoo.com

07701517378

عێراق - كوردستان - كەلار

هەمیشە لەگەڵمان بن بۆ بەرهەمی نوێ

كتێبی ژمارە (٦٦)

بسم الله الرحمن الرحيم

إن الحمد لله نحمده ونستعينه، ونستغفره، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له، وأشهد ان لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمداً عبده ورسوله.

﴿ يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُواْ اتَّقُواْ اللّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلاَ تَمُوتُنَّ إِلاَّ وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴾ (ال عمران:١٠٢)

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُواْ رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاء وَاتَّقُواْ اللّهَ الَّذِي تَسَاءلُونَ بِهِ وَالأَرْحَامَ إِنَّ اللّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ﴾ (النساء :١)

﴿ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَن يُطِعْ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴾ (الاحزاب :٧٠ –٧١)

أما بعد: فإن أصدق الحديث كتاب الله وخير الهدي هدي محمد ﷺ وشر الامور محدثاتها، وكل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة، وكل ضلالة في النار .

==

پێشەكی

هەر وەك ڕوون و ئاشكرایە یەكێك لە بیروباوەڕی ئەهلی سوننەو جەماعە باوەڕ بوون بە ڕۆژی دوایی كە ڕوكنێكە لە پایەكانی ئیمان، وە بەر لە هاتنی ڕۆژی دوایی نیشانەی گەورەو بچووك هەیە، وە یەكێك لە نیشانە گەورەكانی: دەرچوونی مەسیحی دەججالە، وە دابەزینی (عیسی)ی كوڕی (مریم)ە.

وە لەبەر مەزنی و گەورەیی ئەو ڕووداوەو شەڕی فیتنەی دەججال پێغەمبەری خوا ﷺ بەدرێژی بۆی باس كردووین بە ووردی، وە ئاگاداری پێ داوین لێی، وە سیفەتەكانی بۆ باس كردووین، وە ئەو شتانەی كە دەبێتە خۆپارێزی كردن لە شەڕی فیتنەی فێری كردووین، بۆیە فێری كردووین تەنانەت لە ناو نوێژەكانمان پەنا بگرین بە خوا لە شەڕی.

وەهەر لەبەر گرنگی بابەتەكەیە زانای پایە بەرزی فەرمووده ناسی سەردەم (محمد ناصرالدین الالبانی~) ئەم كیتابەی داناوە، وە ئەمە بە یەكێك لە كتێبە جوانەكانی دەژمێردرێت كە بۆ موسڵمانانی جێ هێشتووە.

وە ئەوەی هانی شێخ ئەلبانی دا بۆ دانانی ئەم كیتابە ـ هەر وەك خۆی لە سەرەتاكەیەوە باسی دەكات ـ دوو خاڵ بووە :

یەكەمیان: گومانی زۆرێك لەوانەی كە خۆیان دەدەنە پاڵ عیلم (وەك قرضاوي وێنەی ئەمانە) لە عەقیدەی دابەزینی پێغەمبەر (عیسی) (علیه السلام)و كوشتنی دەججال لە دوا زەماندا .

دووەمیان: خەڵكی بەگشتی ـ مەگەر ئەوەی خودا بیەوێت ـ باسی دەرچوونی دەججال و دابەزینی پێغەمبەر (عیسی) (علیه السلام) ناكەن .وە هەر بۆیە منیش بە پێویستم زانی كیتابە بە نرخە وەرگێڕمە سەر زمانی كوردی تا وەكو موسڵمانان بێ ئاگانەبن وە ئەوە بزانن كە ئەمە لە عەقیدەی ئەهلی سوننەو جەماعەتە، وە بۆیە لەسەر داوا كردنی زۆرێك لە موسڵمانان جارێكی تر بە چاپمان گەیاند بە هیوای سوود وەرگرتن .

والحَمْدُللهِ ربِّ العالَمين

ل.وەرگێڕ

٣/ ربيع الأول/١٤٢٩

ووشەی مەسیح چ مانایەك دەگەیەنێت؟

وە حیکمەت چی یە لە ناونانی هەریەك لە پێغەمبەر عیسی (علیه السلام) و، دەجال بە مەسیح ؟

وشەی مەسیح لە زمانی عەرەبیدا لەسەر وەزنی (فعیل)ە، کە بەدوو مانا دێت:

١. بە مانای اسم مفعول (ممسوح) واتە ڕەش بوەوەو سڕاوە. وە بەو مانایەی بە دەجال دەوترێ مەسیح، چونکە چاوێکی سڕاوەتەوە و ڕەش بۆتەوە و نەماوە.

٢. بە مانای اسم فاعل (ماسح) واتە سڕەرەوەو دەست پێداهێنەر. وە بەو مانایە بە عیسا پێغەمبەر دەوترێت مەسیح، چونکە دەستی دەهێنا بەسەر نەخۆشداو بە ئیزنی خوا چاکی دەکردەوە.

- کەواتە دەجال مەسیحی گومڕایی یە. وەعیسی مەسیحی ڕێنماییو هیدایەتە.

ووشەی دەجال چ مانایەك دەگەیەنێت؟.

وە حیکمەت چی یە لە ناونانی دەجال بەم ناوە؟

وشەی دەجال، لە (دَجَل)ەوە هاتووە، واتە داپۆشی، وە دەجال یەعنی زۆر داپۆشەر.

وە بۆیە بە دەجال ناو براوە، چونکە زۆر حەق دادەپۆشێ بە ناحەقو درۆ، وە هەروەها کوفرەکەی خۆی لە پێش چاوی خەڵکی دادەپۆشێ بە درۆو دەلەسەو فێڵ و سەر لێ شێواندن.

حیکمەت لە دەرکەوتنی دەجال چی یە؟.

خوای پەروەردگار بەندەکانی تاقی دەکاتەوە بە ناردنی دەجال بەو چەند دیاردە ناعادەتی و توانا سنوردارەیەوە. بەڵام پەروەردگاری بە ڕەحم چەند نیشانەیەکی داناوە بۆ ناسینی دەجال، بۆ ئەوەی خەڵکی زۆر پێی نەخەڵەتێن.

بەڵام دڵ نەخۆشەکان و ئەو نەفامانەی کە هەموو دیاردەیەکی ناعادەتی بە کەرامەت دادەنێن و جیاوازی ناکەن لە نێوان خوا پەرستی و

شەخس پەرستی، ئەوانە هەر دەخەڵێتێن و دەکەونە داویەوەو شوێنی دەکەون.

بەڵام لە بەرامبەردا بڕوادارانی ڕاست و خوا بە تەنها پەرست پێی ناخەڵەتێن، بەڵکو ئیمانیان زیاتر پتەو دەبێت بە پەروەردگاریان[1].

فیتنەو تاقیکردنەوەی دەجال گەورەترین و ترسناك ترین تاقیکردنەوەیە

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی[1]:

---

(١) قال القاضي عياض: ((ابتلى الله به عباده، وأقدره على أشياء من مقدورات الله تعالى...يدَّعي الإلهية، وهو في نفس دعواه مُكذِّبٌ لها بصورة حاله، ووجود دلائل الحدوث فيه، ونقص صورته، وعجزه عن إزالة العور الذي في عينيه، وعن إزالة الشاهد بكفره المكتوب بين عينيه.

ولهذه الدلائل وغيرها لايغتر به إلّا رعاع من الناس، لسدِّ الحاجة والفاقة؛ رغبة في سد الرمق، أو تقيَّة ، أو خوفا من أذاه، لأنه فتنة عظيمة...وأما أهل التوفيق، فلا يغترون به، ولا يُخدعون لِما معه، لما ذكرناه من الدلائل المكذِّبة له، مع ما سبق لهم من العلم بحاله، ولهذا يقول له الذي يقتله ثم يُحييه: **ما ازددت فيك إلاّ بصيرة**)) شرح النووي لمسلم.

وقال ابن كثير: ((إن الدجال يمتحن الله به عباده بما يخلقه معه من الخوارق المشاهدة في زمانه...وهذا كله ليس بمخرفة، بل له حقيقة امتحن الله بها عباده في آخر الزمان؛ فيضل به كثيرا، ويهدي به كثيرا؛ يكفر المرتابون، ويزداد الذين آمنوا إيمانا)) (النهاية: الفتن والملاحم ١ | ١٢١).

(١) چیرۆکی مەسیحی دەجال و دابەزینی عیسا علیه السلام کە لەم نامیلکەیەدا خراوەتە بەردەست، بەو شێوەیەیە کە لە پێغەمبەری خواوە ﷺ بەسەنەدی ڕاست گێڕدراوەتەوە. وە شێخ (محمد ناصر الدين الألباني)– ~– ڕیوایەتەکانی کۆکردۆتەوەو ڕاستەکانی لێ هەڵبژاردوون. لە کتابێکیدا بەناوی (قصة المسيع الدجال ونزول عيسى عليه الصلاة والسلام وقتله إياه) على سياق رواية أبي أمامة ﵁

ئەی خەڵکینە!، بەڕاستی هەر لەو کاتەوە کە خوای گەورە وەچەی ئادەمی دروست کردووە، لەسەر ڕووی زەوی هیچ فیتنەو تاقی کردنەوەیەکی گەورەترو سەخت تر لە فیتنەی دەججال نەبووەو ناشبێت، تاوەکو هاتنی ڕۆژی دوایی.

وە هەر موسوڵمانێك، لە تاقیکردنەوەو فیتنەی نێوان موسوڵمانان ـ کە لە پێش هاتنی دەججالەوە ڕوو دەدات ـ دەرچێت، ئەوە لە فیتنەی دەججالیش دەردەچێت ـ إن شاء الله ـ .

خوای گەورە هیچ پێغەمبەرێکی نەناردووە، ئیللا ئوممەتەکەی وریا کردۆتەوە لە مەترسی دەججالە کوێری یەك چاو، وە منیش ئینزارتان دەکەمەوە، وە من کۆتایی پێغەمبەرانم و ئێوەش کۆتایی ئوممەتانن. کەواتە گومانی تێدا نی یە کە دەججال لە ناو ئێوەدا، وە لە سەردەمی ئێوەدا دەردەکەوێت.

وە باسی هاتنی دەججال ڕاستە، بەڵام ئایا کاتی هاتنی نزیکە؟. بەڵێ، چونکە هەر شتێك کە بەڕێوە بێت و لە هاتندا بێت، ئەوە هەر نزیکە.

ئاشوبو فیتنەی پێشەوا گومڕاکەرەکان (الأئمة المُضلین) ترسناك ترە لە سەر ئەوانەی بە دەججال ناگەن.

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

ئەگەر لە کاتێکدا دەرکەوێت کە من لە ناوتاندابم، ئەوە من لەبری هەموو موسوڵمانان بەرەنگاری دەبمەوەو، بەڵگەو نیشانە پوچەڵەکانی هەڵدەوەشێنمەوە. وە ئەگەر لە دوای منیش دەرکەوت ئەوە هەر موسوڵمانەو پارێزگاری لە خۆی دەکات، بەئەندازەی عیلم و یەقینی بە خواو پەیامەکەی، لە بەرامبەری دەوەستێت.

(واتە ئەگەر تەواو خواناس و خوا پەرست بێت و، بە دین شارەزاو کار کردوو بێت، ئەوە هەڵناخەڵەتێت بە شوبهەکانی دەججال، ئەگەرنا ئەوە سەری لێ دەشێوێت و دەکەوێتە داویەوە). وە ﷺ فەرمووی: بەڵام دوای منیش پەروەردگار پارێزەرتان دەبێت بەهۆی زانا چاکەکانتانەوە[1].

لە کوێ دەردەکەوێ؟ وە کێ شوێنی دەکەوێ؟

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

دەججال لە ڕۆژ هەڵاتەوە دەردەچێت، لە شوێنێك کە پێی دەوترێت (خوراسان)، وە حەفتا هەزار لە جولەکەکانی(ئەصبەهان)ی شوێن دەکەوێت، کە ڕوویان (دەم و چاویان) پانەو، کوڵمەیان زەق و دەرچووە، وەك مەتەرێز (قەڵغانی پارێزەر لە هێرشی بەرامبەر) (المجان المطرقة أي الترس).

وە لە ڕێگایەکەوە دەڕوات لە نێوان عێراق و شام، وە لە ڕاست و چەپی خۆی فەسادی وخراپەکاری بڵاو دەکاتەوە.

مضافاً إلیه ما صح عن غیره من الصحابة رضي الله عنهم. وە منیش پوختەکەیم کردووە بە کوردی، وە کردومەتە بەش بەش بەگوێرەی باسەکان و سەرە بابەتی گونجاوم بۆ داناون، وە چەند زیادە زانیاریەکی تری ڕاستیشم خستۆتە سەر بۆ زیاتر سوود وەرگرتن. وە هەرکەسێ بیەوێت دەقی فەرمودەکان بەزمانی عەرەبی بزانێت، ئەوە با بگەڕێتەوە بۆ کتابەکەی شێخ ئەلبانی~ .

[1] کەواتە زانایانی باش کە لە ناو کۆمەڵدا بن ئەوە پارێزەرن لە گومڕابوونی خەڵکەکەو، ڕەحمەت و هۆی بەختەوەریشن بۆ گەلەکانیان کە شوێنیان بکەون.

سیفەتەكانی مەسیحی دەجال

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

ئەی بەندەكانی خوا، ئێوە خۆڕاگر بن خۆڕاگر لەسەر ئیمان و ئیسلامەكەتان، هەر چەندە ئازاریشتان بدات و شوبهەشتان بۆ بهێنێ، بۆ سەر لێ شێواندنتان.

وە من بۆتان وەسف دەكەم، وەسف كردن و باس كردنێك وەها كە هیچ پێغەمبەرێكی پێش من، بەو شێوەیە بەتەواوی باسی نەكردووە.

وەئەم دەجالەش گەنجێكی ئەسمەری كوڵمە سوور (سوركەی)[1] قژ زۆری ئاڵۆزو لول و گرژو بڵاوە، وە كورتە باڵای زەخمە، وە لەكاتی ڕۆیشتندا قاچەكانی (لینگەكانی) لێك دوور دادەنێت، وەك مندالّی خەتەنە كراو. ئەمەش یەكێكە لە عەیبەكانی[2]

وە لە نێوان دوو چاوەكانی نوسراوە (كافر)، وە هەموو بڕوادارێكی خوێندەوارو نەخوێندەوار، یان [هەموو ئەوانەی ڕقیان لە ڕەفتاری دەجالە] ئەم نوسراوە دەخوێنێتەوە.

وە دەجال بە پارچە گۆشتێكی ئەستوری سەوزی درەوشاوە ناوچەی چەپی داپۆشراوە. وەچاوی ڕاستیشی لە جێگای خۆی ڕەش بۆتەوەو ڕوناكی تێدا نەماوە، وەكو دەنكە ترێی پوكاوەی ئاو تێدا نەماو وایە، كە نە ڕۆچووەو قوڵە، وەنە دەرچووەو زەقە. وە ئەمەش نیشانەیەكی تری درۆكەیەتی، چونكە پەروەردگارتان هیچ چاوی كوێر نییە.

وە نیشانەیەكی تری ئەوەیە، كە لەسەر زەویدا دەڕوات، بەڵام زەوی و ئاسمان موڵكی پەروەردگاری بونەوەرن.

وە ئەوەندە زۆر باسی دەجالم بۆ كردن، هەتا ترسام لەوەی لە بەر زۆری باسەكان تەواو لەبەری نەكەن و لێیان تێ نەگەن!.

بانگەشەو (إدعاء)ی چی دەكات؟.

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

دەجال سەرەتای بانگەوازیەكەی بەوە دەست پێ دەكات دەڵێت: من پیێغەمبەرم. لە حاڵەتێكدا كە هیچ پێغەمبەرێك نی یە دوای من!.

[ئەمەش بەڵگەیە لەسەر بەدرۆ هاتنەوەی].

لە دواییدا زیاتر زێدەڕەوی دەكات و دەڵێت: من پەروەردگارتانم. لە حاڵەتێكدا كە پەروەردگارتان نابینن تا نەمرن. (واتە لە دونیادا پەروەردگار نابینرێت، كەوابوو ئەوە بەڵگەیەكی ئاشكرایە لەسەر درۆیەتی دەجال، چونكە دەی بینن و دەشڵێ من پەروەردگارتانم!).

ئەو توانایانەی كە پێی دراون، دەبنە هۆی خەڵەتاندن و گومڕاكردنی خەڵكی سادەو ساویلكە

لە حەدیسی ڕاستدا هاتووە كە:

١. یەكێك لە فیتنەكانی ئەوەیە، كە ڕوباری ئاوو كێوی نان (جبل الخبز)ی لەگەڵدایە، لە كاتێكدا كە خەڵكی پێویستیان بە نان و ئاوە[1].

---

[1] بڕوانە: (فتح الباري: ٦٠٩/١٤) شرح حديث (رقم ٧١٢٨).

[2] وەكو قوڕ دەردەكەوێت .

[1] (بڕوانە فتح الباري).

٢. وە یەكێكی تر لە فیتنەكانی ئەوەیە، بە كابرایەكی عەرەبی دەشتەكی (الأعرابي) دەڵێت: ئەگەر بێت و من باوك و دایكە مردووەكانت بۆ زیندوو بكەمەوە، ئەو كاتە شاهیدی دەدەیت كە من پەروەردگارتم؟. عەرەبە نەزانەكەش دەڵێت: بەڵێ ئەو كاتە دوو شەیتان خۆیان دەهێننە سەر شێوەی دایك و باوكی لە پێش چاوی، وە دەڵێت ئەی ڕۆڵە شوێنی كەوە، بە ڕاستی ئەمە پەروەردگاری تۆیە !.

٣. وەیەكێكی تر لە فیتنەكانی ئەوەیە كە بەلای ئاوەدانیەكدا دەڕوات، وە بانگیان دەكات بۆ ئیمان پێهێنانی، ئەوانیش بە درۆی دادەنێن، كەچی كە بە جێیان دەهێڵێت، هیچ مەڕو ماڵات و ئاژەڵیان نامێنێت وهەمووی دەمرێت.

٤. وە لە فیتنەكانی تری ئەوەیە كە بەلای ئاوەدانیەكدا دەڕوات و بانگیان دەكات ئەوانیش ئیمانی پێ دەهێنن و وەلامی دەدەنەوە. ئەویش فەرمان دەكات بە ئاسمان باران ببارێنێت؛ وە یەكسەر دەبارێت، وە فەرمان بەزەوی دەكات ڕووەك بڕوێنێت؛ وە یەكسەر دەڕوێت، تاوەكو ئاژەڵەكانیان ئەو ڕۆژە لە لەوەڕگا دەگەڕێننەوە بە تێرترین و قەڵەوترین شێوە، كە كەلەكەیان تێك شكاون و گوانیان پڕ بوون لە شیر لە هەموو ڕۆژێك زیاتر!.

٥. وە بەلای شوێنێكی وێرانی كاول بوودا دەڕوات و پێی دەڵێت: كەنزو زێڕو زیوو ماددە بەهاكانی ناوەوەت فڕێدە دەرەوە، زەویش كەنزەكەی دەخاتە دەرەوەو، دەكەونە شوێن دەججال، وەكو كۆمەڵە هەنگ تۆپەڵ و یەك لە دوای یەك شوێن ئەمیرەكەیان دەكەون.

٦. وە لە فیتنە سەر لێ شێوێنەرەكانی دەججال ئەوەیە، كە دوو ڕووباری لەگەڵدایە بە وێنەی بەهەشت و دۆزەخ. یەكێكیان كە بەچاو دیارە ئاوێكی سپیەو دەڕوات، پێی دەڵێت (بەهەشت)، وە ئەوی تریشیان كە بە چاو دیارە ئاگرێكی هەڵگیرساوو بڵێسەدارە[1].

ڕێگای خۆ پارێزی لە فیتنەی دەججال چی یە؟

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

جا هەركەسێك لە ئێوەی موسوڵمان گەیشتە ئەو كاتەو، ئاوی ویست، ئەوە با لەو ڕووبارە بخواتەوە كە بە ئاگر دەبینێت، وە بە چاوەكانی بنوقێنێت و سەری خۆی دابنوێنێتەوە بۆ ناو ڕووبارە ئاگرەكە، ئەو كاتە یەكسەر ئاوێكی ساردی سازگاری باشی دەست دەكەوێت نەك ئاگر، چونكە ئاگرەكەی ئاوە.

جا هەر كەسێك توشی ئاگرەكەی بوو، ئەوە با داوای فریاكەوتن لە خوا بكات و سەرەتای سوڕەتی (الكهف)ی بەسەردا بخوێنێت، چونكە بەڕاستی ئەو ئایەتانەی سەرەتای سورەتی (الكهف) پەناتانن لە فیتنەی دەججال. وە ئەو ڕووبارەی كە بە ئاو دەبینن، لە ڕاستی دا ئاگرێكی سوتێنەرە، جا هەر كەسێك بچێتە ناویەوە، ئەجرو پاداشت و خێری لە دەست دەچێت گوناهی بۆ دەنوسرێت، بەڵام ئەوەی بچێتە ناو ئاگرەكەوە، ئەوە ئەجری بۆ دەنوسرێت و گوناهی لێ دەوەرێت.

---

[1] ئەوانە بەڵگەن لەسەر ئەوەی كە وەڵامدانەوەی هاواركەرانی غەیری خوا لە شەیتانەوەیەو، تاقی كردنەوەی خوایی یەو، نیشانەی گومڕاییە نەك ڕێنمایی.

وە بۆ زیاتر دڵنیابوون لەم ڕاستیە بڕوانە كتێبی (خوا پەرستی نەك شەخس پەرستی) نوسەر.

کاتی دەرکەوتنی دەجال

حاڵی موسوڵمانان لەو سەردەمەی دەجال تێیدا دەردەکەوێت چۆن دەبێت؟

جەنگێکی گەورەو، سەرکەوتنی موسوڵمانان بە سەر ڕۆمەکانداو، ڕزگار کردنەوەی (قُسطنطينية).

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

دەجال لە کاتێکدا دەردەکەوێت کە خەڵکی جیاجیاو ناکۆکن لەناو یەکتریداو ڕقیان لە یەکترییە، وە دین سوك بووە لە ناویانداو پەیوەندی نێوانیان تێك چووەو خراپ بووە.

لەو کاتەدا دەجال دەردەکەوێت و دەچێتە هەموو لایەك (فَيرِد كلَّ مَنهل) وە زەوی بۆ دەپێچرێتەوەو خڕدەبێتەوە، هەروەك چۆن کەوڵی بەران (فروة الكبش) خڕ دەبێتەوە (مەبەست بە خڕبوونەوەو پێچرانەوەی زەوی بۆی، ئاسان گەیشتنیەتی بە هەموو لایەکی زەویداو، پیادا گەڕان وگەشت کردنیەتی تیایدا).

وەدەر ناکەوێت تا ئەو کاتە کە ڕۆمەکان لە (أعماق) یا لە (دابق) [1] کۆدەبنەوە لە دژی موسوڵمانان، وە ئەهلی ئیسلامیش کۆدەبنەوە بۆیان. وە سوپایەك لە مەدینەوە دەردەچێ بۆ سەر ڕۆمەکان، کە ئەو سوپایە لە باشترین و هەڵبژێردراوترینی ئەهلی سەرزەوییە لەو کاتەدا.

جا کە بەرامبەر ڕۆمەکان وەستان، ڕۆمەکان دەڵێن: ئەی سوپا ئێوە ڕێگامان بۆ چۆڵ بکەن و وازمان لێ بهێنن تا بچینە سەر ئەو موسوڵمانانەی کە لە ئێمەیان بە دیل گرتووە (سَبَوا مِنا) بۆ ئەوەی بجەنگین دژیان.

وە موسوڵمانەکانیش دەڵێن: نەخێر (والله) ڕێگاتان بۆ چۆڵ ناکەین بۆ سەر برا موسوڵمانەکانمان. ئەو کاتە دەجەنگین بە رامبەریان، وە لەو جەنگەدا هەڵگەڕانەوەیەکی توند ڕوو دەدات{ وتكون عند ذاكُمُ القتالِ ردةٌ شديدة}. وە موسوڵمانەکان، کۆمەڵە فیداکارێك دادەنێن کە نەگەڕێنەوە بە سەرکەوتویی نەبێت، ئەگەر هەمووشیان بکوژرێن.

وە جەنگێکی خەست ڕوودەدات تاوەکو تاریکایی شەو لێکیان جیادەکاتەوە وشەڕ دەوەستێ بە بێ سەرکەوتنی هیچ لایەك. وەدوایی ئەو کۆمەڵە فیداکارانە هەموویان لە ناو دەچن، بەڵام موسوڵمانان کۆمەڵە فیداکارێکی تر هەڵدەبژێرێت کە تا مردن نە گەڕێنەوە بە سەرکەوتویی نەبێتن، ئەوانیش دەجەنگن تاوەکو دیسان شەو کۆتایی بە جەنگ دەهێنێتو هەردوولا دەگەڕێنەوە بنکەکانیان بە بێ سەرکەوتنی هیچ لایەکیان. وە دوای جەنگانێکی تر ئەم کۆمەڵە فیداکارەش لە ناو دەچن. بەڵام بەهەمان شێوە موسوڵمانان کۆمەڵـــــە

فیداکارێکی تر دادەنێت کە نەگەڕێنەوە تا مردن بە سەر کەوتویی نەبێت. ئەوانیش دەجەنگن تا شەو، ئەوکاتە ناچار هەر دوولا دەگەڕێنەوە بێ سەر کەوتن، وە ئەو کۆمەڵە فیداکارەی سێهەمیش لە ناو دەچن.

وە کە ڕۆژی چوارەمی جەنگ هات باقی موسوڵمانان بۆ ڕۆمەکان ڕاست دەبنەوەو بە گژیاندا دەچنەوەو بەربەرەکانیان دەکەن، وە سێیەکی سوپای موسڵمانان پاشە کشە دەکات و ڕادەکات، وەخوای گەورەش

هەرگیز تۆبە لەوان قبوڵ ناکات. وە خوای گەورە مردن و بنەبڕکران لەسەر ڕۆمەکان دادەنێت کوشتارێکی وایان لێ دەکرێ کە وێنەی نە بینراوە، یا نابینرێت، بە شێوەیەکی وا کە باڵندە بەسەر لاشەکانیاندا بڕوات ناتوانێت لێیان تێپەڕکات و دەمرێت.

ئەوکاتە نەوەی باوکێك کەکاتی خۆی سەد کەس بوون ئێستا سەر ژمێری خۆیان دەکەنەوە سەیر دەکەن تەنها یەك پیاویان ماوە ! جا لەبەر ئەوە بەچ غەنیمەتێك دڵ خۆش دەبێت و چ میراتێك دابەش بکرێت؟!.

---

[1] دوو شوێنن لە شام ، نزیك شاری حلب .

دوای ئەو سەركەوتنە، موسڵمانان دەگەنە (قُسْطَنطنية) (إستنبول) كە شارێكە لایەكی لە ووشكانییەو لایەكی تری لەناو دەریایە، وە ئەوشارە ڕۆمیەكان لە ئاخیری زەماندا داگیری دەكەن بە حەفتا هەزار كەس، بەڵام كاتێك موسڵمانە سەركەوتوەكان دێنە سەر شارەكە ناجەنگن دژیان بە چەك و هیچ تیرێكیشیان بۆ ناهاون، بەڵكو تەنها دەڵێن: لا إلـه إلا الله، والله أكبر، ئەو كاتە یەكسەر یەكێك لە لایەكانی كە لەناو دەریادایە دەكەوێتە ژێر دەسەڵاتی موسڵمانەكان، لەپاشان جارێكی تر دەڵێنەوە: لا إلـه إلا الله والله أكبر، ئەو كات لاكەی تریشی ژێر باری موسڵمانان دەبێت. وە بۆ جاری سێیەم دەڵێن: لا إله إلا الله والله أكبر ئەو كاتە ڕێگاو دەرگایان بۆ دەكرێتەوە، دەچنە ناو شارەوەو سەردەكەون و غەنیمەتیان دەست دەكەوێت.

وە لەكاتێكدا كە ئەوان غەنیمەت دابەش دەكەن لە ناو خۆیاندا و چەكەكانیشیان بەدرەختی زەیتونەوە هەڵواسیوە، شەیتان هاوار دەكات و دەڵێت: مەسیحی دەججال لە دواوە چۆتە سەر كەس و كارو ئەهلەكانتان!.

ئەوانیش ئەو غەنیمەتەی لە دەستیاندا بوو فڕێ ی دەدەن و دەردەچن.[وە ئەو هەواڵەی شەیتان درۆیە]. وە موسڵمانان لە پێش خۆیانەوە (دە) سوار دەنێرن.

پێغەمبەری خوا ﷺ دەفەرمووێت: (من دەزانم ناوی خۆشیان و باوكەكانیشیان چیە، وەڕەنگی ووڵاخەكانیشیان دەزانم، وە ئەو (دە) سوارە باشترین و چاكترین سواری سەر زەوین لەو كاتەدا. جا كە گەیشتنە شام ئەوكاتە دەججال دەردەكەوێت).

ماوەی مانەوەی دەججال

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

دەججال چل ڕۆژ دەمێنێتەوە، بەڵام ڕۆژێكیانی وەك ساڵێكە، وە ڕۆژێكیشیانی وەك مانگێكە. وە ڕۆژێكیشیانی وەك هەفتەیەكە، وە باقی ڕۆژەكانی تریشی وەك ڕۆژە عادەتیەكانی ئێوەیە.

فەرموویان: ئەی پێغەمبەری خوا ﷺ، ئەو ڕۆژەی كە وەكو ساڵێك وایە، ئایا نوێژی تەنها یەك ڕۆژ تیایدا بەسە؟!.

فەرمووی: نەخێر، ئەندازەی ڕۆژی ئاسایی دابنێت لە ناو ئەو ڕۆژە درێژەی كە وەكو ساڵێكە.

{واتە: چۆن لە هەر بیست و چوار سەعاتێكدا پێنج نوێژ دەكرێت بەهەمان شێوەش لە هەموو بیست و چوار سەعاتێكی ئەو ڕۆژەدا}.

فەرموویان: خێرایەكەی لە زەویدا چۆنە؟.

فەرمووی: وەكو بارانێك كە بایەكی لە پشتەوە بێت و پاڵی پێوە بنێ.

ووشكانیو برسێتیەكی زۆر پێش هاتنی دەججال

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

وە پێش هاتنی دەججال سێ ساڵی زۆر ووشكانی و گرانی دەبێت، خەڵكی زۆر توشی برسیەتی دەبن تیایاندا.

خوای گەورە لە ساڵێ یەكەمدا فەرمان دەكات بە ئاسمان كە سێیەكی باران بهێڵێتەوە و نەی بارێنێت. وەفەرمانیش بەزەوی دەكات كە سێیەكی ڕووەكی نەڕوێنێت.

وە ساڵی دووەم فەرمان دەكات بەگرتنەوەی دوو سێیەكی(٣\٢)ی باران و ڕووەك.

وە ساڵی سێهەم فەرمان دەكات بەگرتنەوەی هەموو باران و ڕووەك، جا ئەو ساڵە قەترە ئاوێك نا بارێت و چڵە ڕووەكێك ناڕوێت و سەوز نابێت، وە گشت مەڕو ماڵات دەمرن تەنها ئەوە نەبێت كە خوا ویستی مانەوەی هەیە.

وترا: ئەی چ شتێك خۆراكی خەڵكی دەبێت لەو زەمانەدا؟.

فەرمووی: {لا إله إلا الله، ألله أكبر، سبحان الله، والحمد لله}.

(واتە ئەم زیكرانە شوێنی خواردنیان بۆ دەگرنەوە).

ئەو شوێنانەی كە دەججال نایانگاتێ

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

هیچ شوێنێك نامێنێت لە سەر زەوی ئیللا بە سەریدا دەڕوات و تیایدا دەردەكەوێت، تەنها چوار شوێن نەبێت:

(مزگەوتی مەككە، مزگەوتی مەدینە، كێوی طور، مزگەوتی أقصی).

وەكە بیەوێت لە هەر ڕێبازو كەلێنێكی مەككەو مەدینەوە بچێتە ژوورەوە، ئەوا مەلائیكە بە شمشێری دەركێشراوی ئامادەوە بەر پەرچی دەدەنەوە.

وە هیچ شارێك نامێنێت ئیللا ترسی مەسیحی دەججال دەیگاتێ، تەنها مەدینە نەبێت، كە ئەو كاتە حەوت دەرگای دەبێت و لەسەر هەر دەروازەیەكی دوو فریشتە پاسەوانی دەكەن و مەترسی مەسیحی دەججال ڕەت دەكەنەوە، تاوەكو دەگاتە لای زەویە ڕووكەش خوێیاوكەكەی (جُرف)، كە شوێنێكە لە پشت كێوی ئوحد، لەوێ دادەبەزێت و تارمەیەك (كەپرێك) بۆ خۆی دروست دەكات.

وە شاری مەدینە سێ لەرزەی تێ دەكەوێت كە خەڵكی دێتە هەژان و لەرزان، ئەو كاتە هیچ مونافیقێكی پیاوو ژن نامێنێت ئیللا لە شار دەچێتە دەرەوە بۆ لای دەججال، وە شاری مەدینە مرۆڤە پیسەكانی فرێ دەداتە دەرەوە بەرەو دەججال هەروەكو چۆن كوورەی ئاسن چڵكو ژەنگو پیسی ئاسن فرێ دەداتو پاكی دەكاتەوە، ئەو ڕۆژەش ئاوا مەدینە پاك دەبێتەوە و بەو ڕۆژە دەووترێت ڕۆژی پاك بوونەوەو پالاوتن، وە زۆربەی ئەوانەی دەچنە دەرەوە بۆ لای دەججال لە ئافرەتانن.

پیاوێكی گەنج لە بڕواداراننن كە لە باشترینی یانە لەو ڕۆژەدا دەڕوات بەرەو دەججال وە پاسەوانە چەكدارەكانی دەججال بەرەو ڕووی دەبنەوەو پێی دەڵێن: بەرەو كوێت مەبەستە؟.

دەڵێت: بەرەو ئەوەی كە دەركەوتووە (واتە بەرەو دەججال).

پێی دەڵێن: ئەوە تۆ ئیمان ناهێنی بە پەروەردگارمان؟.

دەڵێت: پەروەردگاری ئێمە ونو نادیارو نەناسراو نییە (ما بِرَبِّنا خَفاءٌ).

دەڵێن: بیكوژن.

ئەو جار هەندێكیان بە هەندێكیان دەڵێن: ئەی پەروەردگارتان قەدەغەی نەكرد لێتان كەكەس بكوژن بێ ئەو؟. واتە پێش ئاگاداری ئەو؟. ئەو كاتە دەیبەن بۆ لای دەججال، وە كە دەججالی بینی دەڵێت: ئەی خەڵكینە، شاهیدی دەدەم كە ئەمەیە ئەو دەججالەی كە پێغەمبەر ﷺ بۆی باس كردووین.

ئەو كاتە دەججال ئەمر دەكات درێژی بكەن بۆ لێدان، وەپشت و سكی لێك دەكێشنەوە بە لێدان (واتە زۆری لێ دەدەن تا پشتی نەرم دەبێتو وەك پێستەیەك بە لێدان لێك دەكشێت و تەخت دەبێت لەگەڵ زەویدا). ئەو كاتە پێی دەڵێت: ئێستا ئیمانم پێ ناهێنێت؟..

دەڵێت: تۆ مەسیحی دەججالیت.

دەجال بە شوێن کەوتوەکانی خۆی دەڵێت: ئەگەر بیکوژمو دوایی زیندوی بکەمەوە گومانتان دەمێنێ بەخوایەتی من؟.

دەڵێن: نەخێر.

ئەو جار فەرمان دەکاتو بەمشار لە ناوەڕاستی سەریەوە تا دوو لاقەکانی لێك جیا دەکرێتەوەو، دەیکاتە دوو پارچەو لێکیان دوور دەخاتەوە، وە خۆی بە نێوان هەردوو پارچەکەدا دەڕوات، لە دواییشدا بە دوو بەشەکە دەڵێت: هەستەوە.

ئەویش دێتەوە یەك و دروست دەبێتەوەو ڕاست دەبێتەوە وەکو جاران. لە پاشان بانگی دەکات، ئەویش بۆ لای دێت بە ڕوویەکی گەشاوەو درەوشاوە پێدەکەنێ، ئەو جار پێی دەڵێت: ئێستا ئیمانم پێ دەهێنیت؟.

ئەویش دەڵێت: سوێند بەخوا زیاتر دڵنیایم بۆ زیاد بوو لە سەر بیروباوەڕی پێشووم سەبارەت بە تۆ، ئەوجار گەنجەکە دەڵێت: ئەی خەڵکینە لە دوای من دەجال ناتوانێ وا لە کەس بکات.

دەجالیش دەیگرێت بۆ ئەوەی سەری ببڕێت، بەڵام بە مس لە گەردنی تا ئێسقانی چۆڵەمەی سینکی دەبەسترێت، لەبەر ئەوە توانای سەربڕینی نابێت، وە دوو دەستو دوو قاچەکانی دەگرێتو فڕێی دەدات، وە خەڵکی وا حیساب دەکەن کە فڕێی داوەتە ناو ئاگر، بەڵام لە ڕاستی دا فڕێ دراوەتە ناو بەهەشتەوە، وە ئەوە شەهیدیەکەی لە هەموو خەڵکی گەورە ترە لای پەروەردگار.

دوای ئەوە مەلائیکەت ڕووی پێ وەر دەگێڕن بەرەو شام لە پاشان دێت بۆ کێوی (إیلیا)، وە لەوێ دەورەی کۆمەڵێك لە موسوڵمانان دەدات، موسوڵمانەکان تووشی ناڕەحەتیەکی زۆر توند دەبن. وە خەڵکی لە دەجال ڕادەکەن بۆ ناو کێوەکان. وە پێشەوای موسڵمانەکان[1] پێیان دەڵێت: چ چاوەڕێی ئەو زێدەڕەوە دەکەن؟! مەگەر بجەنگن دژی تا دەگەن بەخوا (واتە شەهید دەبن)، یان سەرتان دەخاتو ڕزگارتان دەکات لێی.

وە پێشەوای موسڵمانەکان پێش دەکەوێت بۆ پێش نوێژی.

ڕێنمایی یەکانی پێغەمبەرمان (ﷺ) بۆ خۆ پارێزی لە فیتنەی دەجال

١- ناسینی پەروەردگارمان ناسینێکی ڕاستو دروست لە ڕوانگەی ئەو ناوو صیفەتانەی کە لە قورئانو سوننەتدا هاتووەو ئیمان هێنان پێی بەم شێوەیە.

وە ناسینی صیفەتەکانی دەجال وەك لە حەدیسدا هاتوون.

جا لە بەراورد کردنی صیفەتەکانی دەجال، لەگەڵ صیفەتەکانی پەروەردگار، بۆمان دەردەکەوێت کە دەجال دروست کراوێکی عەیب داری ناتەواوە. بەڵام خوای گەورە دروست کارەو جوانو بەهێزو تەواوە.

بۆ نمونە:

- دەجال هەردوو چاوەکانی عەیب دارنو یەکێکیانی بەتەواوی کوێرە.

بەڵام پەروەردگارمان ئەو عەیبانەی نییە، وەك پێغەمبەر (ﷺ) فەرموی: (إنَّ الدجال أعور وإنَّ ربكم ليس بأعور).

- پەروەردگار جوانەو تەواوە، وەك لە حەدیسدا هاتوە (إنَّ اللهَ جَمِيلٌ يُحبُ الجَمَال).

---

[1] پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی: پێشەوای موسڵمانان پیاوێکی چاکەو لە ئەهلی خۆمە (أهل البيت)، لە نەوەی (فاطمة) یە، خوای گەورە لە شەوێکدا ئامادەی دەکات بۆ پێشەوایەتی کردنی موسڵمانان. ناوی خۆی وەکو ناوی من وایە، ناوی باوکیشی وەکو ناوی باوکم وایە. نێوچاوان فراوانە... زەوی پڕ دەکات لە عەدالەتو دادپەروەری هەروەك چۆن پڕ بوو لە زوڵم و ستەم. وە حەوت ساڵ حوکم دەکات. [ئەو پێشەوایە عادلە ئیمامی مەهدیە کە ناوی (محمدی کوڕی عبدالله)یەو لە نەوەی حەسەنی کوڕی ئیمام عەلیە ڕەزای خوایان لێ بێت].

بەڵام دەججال ناشیرینو ناریکو ناتەواوە لە دەمو چاویدا، وە لە ڕۆیشتنیدا، وە لە سەرو قژیدا، وە لە هەموو ڕەفتارو ئاکاریدا.

- پەروەردگار دروستکاری هەموو بونەوەرە، بەڵام دەججال توانای چاك کردنەوەی تەنانەت چاوە کوێرەکەی خۆیشی نییە.
- پەروەردگار دروستکارو مرێنەری هەموو بونەوەرە، بەڵام دەججال ناتوانێت لە یەك کەس زیاتر بکوژێتو زیندوی بکاتەوە، وە بۆ جاری دووەم توانای کوشتنی ئەویشی نامێنێتەوە !.
- کەس لە دونیا توانای بینینی پەروەردگاری نییە، بەڵام دەججالە یەك چاو خەڵکی موسڵمانو کافر لە دونیا دەیبینن.

٢- پەنا گرتن بەخوا لە فیتنەی دەججال، بە تایبەت لە نوێژدا، وە لە کاتی هاتنیشی.

وەك پێغەمبەر (ﷺ) فەرمانی پێکردوینو لەسەری واجب کردوین کە لە هەموو نوێژێکدا دوای تەحیاتو شایەتمان، پێش سەلام دانەوەی نوێژ بڵێین:

(اللهُمَّ إني أعوذ بك من عذابِ جهنم، ومِنْ عَذَابِ القبر، ومِنْ فتنةِ المحيا والممات، ومن فتنة المسيح الدجال) صحيح مسلم.

واتە: ئەی خوای ئێمە من پەنا بەتۆ دەگرم لە سزای دۆزەخ، وە لە سزای بەرزەخ (گۆڕ)، وە لە فیتنەو ئاشوبی ژیانو مردن، وە لە فیتنەی دەججال. ئیمامی (طاوس) کە لە گەورە تابیعیەکان بوو، وە پەنجا لە هاوەڵانی پێغەمبەری ﷺ بینیبوو: فەرمانی بە کوڕەکەی دەکرد بە دووبارە کردنەوەی نوێژەکەی ئەگەر ئەو دوعایەی تێدا نەخوێندایە [١] !.

٣- لەبەر کردنی دە ئایەتی سەرەتای سوڕەتی (الکهف). وەخوێندنەوەیان کاتی بینینی دەججال.

وەك لە حەدیسدا هاتوە کە پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

*(من حفظ عشر آيات من أول سورة الكهف، عصم من الدجال) أي من فتنته[١].

واتە: هەر کەسێك دە ئایەتی سەرەتایی سورەتی کەهف لەبەر بکات ئەوە لە فیتنەی دەججال پارێزراو دەبێت.

*(من أدركه منكم فليقرأ عليه فواتح سورة الكهف)[٢].

واتە: هەرکەسێ گەیشت بە دەججال با سەرەتای سوڕەتی کەهفی بە سەردا بخوێنێتەوە.

وە خوێندنەوەی سوڕەتی کەهف بە گشتی زۆر خێرو بەسودە بە تایبەت لە ڕۆژانی جومعە [٣].

٤- ڕاکردن لە دەججالو دورکەوتنەوە لێی، چونکە شوبهەو گومانی زۆر دەخاتە دڵی زۆر لە موسوڵمانان و توشی گومڕاییان دەکات پەنا بەخوا. وە پێغەمبەرمان (ﷺ) فەرموویەتی: (من سمع بالدجال "فَلْيَنْأَ عنه" فَوَاللهِ إن الرجل ليأتيه، وهو يحسب أنه مؤمن، فيتبعه مما يبعث به من الشبهات أو لما يبعث به من الشبهات)[١].

واتە: (هەر کەسێ بیستی دەججال دەرکەوتوەو نزیك بۆتەوە، با لێی دوورکەوێتەوە، چونکە سوێند بەخوا پیاوی وا هەیە کە دێت بۆ لای دەججال و لێی نزیك دەبێتەوە. وا لە خۆی ڕادەبینێت کە بڕوادارەو بە شوبهەکانی دەججال ناخەڵەتێت، بەڵام کە پێی گەیشت شوێنی

---

[١] بڕوانە شرح مسلم للنووی.

[١] رواه مسلم.

[٢] رواه مسلم.

[٣] بڕوانە صحيح الجامع الصغير (٦٣٤٦).

[١] رواه أحمد وأبو داود، بڕوانە: صحيح الجامع الصغير وزيادته (٦١٧٧).

دەکەوێت و پێی دەخەڵەتێت، بە هۆی ئەو هەموو شوبهەو گومانانەی کە دروستی دەکات لە دڵیداو ئەو دیاردە سەیرو گەورە نائاساییانەی (خوارق العادە) کە لێیەوە دەر دەکەون[٢].

٥- نیشتەجێ بوون لە مەککە یا مەدینە، چونکە دەججال ناتوانێت بچێتە ناو ئەم دوو شارە بەڕێزەوە. وەك لە حەدیسدا هاتووە.

بەڵام ئەوەی جێگای سەرنجە ئەوەیە کە تەنها نیشتەجێ بوون لەم دوو شارە، نابێتە پارێزەری مرۆڤ لە دەججال، ئەگەر ئیمانداریکی خوا بە تەنها پەرستی ڕاست نەبێت، چونکە کەسانێکی زۆر لە ئەهلی ناو مەدینە لە کاتی نزیك بوونەوەی دەججال لە مەدینە، لە شار دەچنە دەرەوە بۆ لای دەججال و ئیمانی پێ دەهێنن، چونکە ئیمانداری ڕاست نەبوون و موونافیق و دوو ڕوو بوون! . کەواتە نیشتەجێ بوون لە دوو شارە پارێزراوەکە هۆیەکی سەرەکی نی یە بۆ خۆ پارێزی لە دەججال، بەڵکو هۆی سەرەکی ئیمان و کردەوەی چاك و زانیاری ڕاستەقینەیە.

دابەزینی پێغەمبەر عیسی (علیه السلام)

وە کات و شوێن و چۆنیەتیەکەی

وە حیکمەت لە دابەزینی ئەو بەتایبەت

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرموویەتی:

جا لە کاتێکدا کە پێشەوای موسڵمانان لە پێشیانەوە پێش نوێژیان بۆ دەکات. لەو کاتەدا (عیسی)ی کوڕی مەریەم(عليه السلام) لە ئاسمان دادەبەزێت بۆ لای منارە سپیەکەی ڕۆژهەلاَت (دیمەشق) لە دوو پۆشاکی ڕەنگ کراودا بە وەرسی زەعفەران دوو لەپە دەستەکانی لەسەر باڵی دوو مەلائیکە داناوە کە سەر بەرز کات و نەوی بکات، دڵۆپە ئاوی سافی لە شێوەی دەنکە زیوی شێوە مرواری لێ دەتکێت[١].

---

[٢] کەواتە پێویستە مرۆڤی موسوڵمان دورکەوێتەوە لە هەر شتێك کە شوبهەی تێدابێت وگومانی بۆ دروست بکات لە دین و بیرو باوەڕەکەیدا. وە لەبەرئەوەیە زانایانمان فەرمویانە دروست نیە لە لای بیدعەکاران (أهل البدع) دابنیشیت و گوییان لێ بگریت و نوسراویان بخوێنیتەوە. کەواتە وریابەو بە زانیاری و ئیمانی خۆت مەنازەو مەخەڵەتێ .

[١] جولەکە غەزەب لێ گیراوەکان وا بانگەشەو ئیدیعا دەکەن کە عیسا پێغەمبەریان کوشتووەو لەخاچیان داوە، وە گاورە گومڕاکانیش باوەڕیان کردووە بە قسە درۆیەکەیان. بەڵام قورئان بەدرۆی هێناونەتەوەو فەرموویەتی: ﴿وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِي شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ الظَّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا (١٥٧) بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا (١٥٨) وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا (١٥٩)﴾ [النساء: ١٥٧-١٥٩]. **واتە:** بە هۆی ئەو قسەیەشیان کە دەیان وت: بەڕاستی ئێمە مەسیح پێغەمبەری کوڕی مەریەممان کوشتووە، کەچی لەڕاستیشدا نە کوشتوویانەو نە لە خاچیشیان داوە، بەڵکو لێیان تێك چووەو، لەبری ئەو یەکێکی تریان کوشت و لە خاچیان دا کە بەویان شوبهاندوو بەو لێی حاڵی بوون...نەخێر بەڵکو خوا بەرزی کردەوە بۆ ئاسمان بۆ لای خۆی، وە خوا هەمیشە باڵا دەست و دانایە. وە هیچ کەسێك نامێنێت لە جولەکەو گاورەکانی کاتی دابەزینی عیسی ئیللا باوەڕ دەهێنێت پێی پێش مردنی عیسی. [جولەکەکان بۆیان دەردەکەوێ کە درۆزن نەبووەو کوڕی زانیە نییەو پاکە خۆی و دایکیشی، وە گاورەکانیش بۆیان دەردەکەوێت کە عیسا کوڕی خوا نییەو خواش نییە، بەڵکو عەبدو بەندەی خوایەو، تێکڕاش باوەڕ دەهێنن کە نێردراوی خوایە، وە کەس لێی قەبووڵ ناکرێت لە سەر هیچ دینێك بمێنێتەوە جگە لە ئیسلام] وە ڕۆژی قیامەتیش شایەتە بە سەریانەوە.

ئیمامی ابن کثیر. ڕەحمەتی خوای لێ بێت . دەفەرمووێت: ((مەبەست بەم ئایەتە ئەوەیە کە باسمان کرد لە داننان بە بوونی عیسی علیه السلام وە مانی ژیانی لە ئاسمان، وە ئەو دادەبەزێت بۆ سەر زەوی بەر لە ڕۆژی قیامەت بۆ ئەوەی ئەوانەو ئەمانە بە درۆ بخاتەوە لە جوولوکەو گاور ئەوانەی ووشەکانیان ڕوون بۆتەوە کە بە یەك دادانو پێچەوانەو هەڵوەشاندنەوەو خاڵی بوونی تێدایە بۆ حەق و ڕاستی، جا ئەو جوولەکانە زۆر زێدە ڕەویان کردوە وە ئەو گاورانەش زێدە ڕەویان تیا کرد، جوولەکەکان خودا لەکە دار دەکەن و تەنقیصی دەکەن بەو بوهتانە گەورەیەی بۆ خۆی و دایکیان هەڵبەست وە گاورەکانیش زێدە ڕەویان کرد لەوەی کە هەندێ شتیان سەبارەت بەو ووت کە تێیدا نییە، جا لە بەرامبەر بەو لەکەدارکردنەی جوولەکە گاورەکان لە مەقامی

سیفەتەکانی پێغەمبەر عیسى (عليه السلام)

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

وە هەر کافرێك بای (فوو)ی، یاخود بۆنی هەناسە دانەوەی عیسای پێ بگات یەکسەر دەمرێت، وە بای هەناسەکەی لەو شوێنە دەوەستێت کە بینینی تێدا کۆتایی دێت، واتە چەندە چاوی بڕ بکات ئەوەندەش نەفەسەکەی دەڕوات، وە تا ئەو سنورەش کافران دەمرن لە دەوری.

وە لە نێوان من و ئەودا ـ واتە (عیسى)ـ هیچ پێغەمبەرێك نیيە، وە ئەو لەئاسمان دادەبەزێت، جا کە بینیتان بیناسن: پیاوێکی مام ناوەندیيە لە نێوان سوری و سپی دا.

لە دوو پۆشاکی ڕەنگ بەرەو زەرد دایە. دەڵێی ئاوی لێ دەتکێ ئەگەر ئاویشی بەر نەکەوتبێت.

وە پێشەواکەی موسڵمانان پاشەکشە دەکات بەرەو دواوە بۆ ئەوەی عیسى ـ عليه السلام ـ بێتە پێشەوەو پێشی دەڵێت: فەرموو وەرە نوێژمان بۆ بکە !.

عیسى دەستی لە ناو شانی ئیمامەکە دادەنێت و پێی دەفەرمووێت:نەخێر پێشەوا لە خۆتانە، ئێوە هەندێکیان لە سەر ئەوانی ترتان پێشەواو ئەمیرن. ڕێزی خوایە بۆ ئەم ئوممەتە.فەرموو خۆت پێشکەوە. وە ئیمامەکە پێش نوێژیان بۆ دەکات.

لە ناوچوونی دەججال و جولەکە شوێن کەوتەکانی و کۆتایی هاتنی ئاشوب و فیتنەکەی.

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

لە پاشان عیسى دەیەوێت دەججال بگرێت و بیکوژێت.

وە دەججال حەفتا هەزار جولەکەی لەگەڵەو هەموشیان بەچەك و شمشێرەوە.

وە عیسى لە شارێکی نزیك (بيت المقدس) بەناوی (لُدّ) دەگات بە دەججال، وە بە حەربەکەیەوە بەرەو دەججال دەچێت، وە هەر کە دەججال چاوی بە عیسا کەوت دەتوێتەوە تا دەمرێت، هەروەکو چۆن خوێ لەناو ئاودا دەتوێتەوە[1]، وە ئەگەر لێی بگەڕێت دەتوێتەوە تا دەمرێت و لەناو دەچێت، بەڵام خوای گەورە بەدەستی عیسا دەیکوژێت و بەحەڕبەکەی لە سینگی دەدات تا خوێن بە حەڕبەکەیەوە دەبینێت و دەیکوژێت، لای ڕێگە تەنکەکەی (أفیق) کە شۆڕ دەبێتەوە بەرەو ئەردەن.

وە خوای گەورە جولەکە تێك دەشکێنێت و موسڵمانان سەردەخات بەسەر یانداو دەیان کوژێت. وەهیچ شتێك نابێت جولەکە خۆی لەپاڵ بشارێتەوە نەدار نەبەرد نەدیوار نە ئاژەڵ. وە خوای گەورە هەموو شتێك کە جوولەکە بیەوێت خۆی لا حەشار بدات. دەیهێنێتە قسەو بەموسڵمانان دەڵێت: ئەی (عبدالله)ی موسڵمان، ئەوە جولەکەیەکە لە دوای من خۆی شاردۆتەوە، وەرە بیکوژە.

تەنها درەختی غەرقەد نەبێت کە درەختی خۆیانە، شاهیدیان لەسەر نادات.

پێغەمبەرایەتی بەرزیان کردەوە بۆ نەقامی پەروەردگاری(الربوبية)، پاکی و بێ گەردی برزو بالاّ لەوەی ئەوان و ئەوانی تریش دەی لێن، پاکی و بێ گەردی بۆ ئەو خوایەی کە تەنها شایەنی پەرستنە بە حەق لاإله إلاّ هو)).

[1] **چونکە هەر کافرێك بۆنی هەناسە دانەوەی عیسای بگاتێ یەکسەر دەمرێت.**

بەچی حوکم دەکات

ئەرك و بەرنامەی پێغەمبەر عیسی (علیه السلام) دوای کوشتنی دەججال

وە بڵاوبونەوەی ئاسایش و بەرەکەت لە سەردەمی ئەودا

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

لە پاش کوژرانی دەججال خەڵکی حەوت ساڵ بە تەبایی دەژین و ناکۆکی نابێت لە نێوان هیچ دوو کەسێکدا. وە (عیسی)ی کوڕی مەریەم لە ناو ئوممەتەکەی مندا:

١. حەکەمێکی دادپەروەرو، پێشەوایەکی ڕێنماکارو عادل دەبێت .

٢. (محمد) بە ڕاست دادەنێت و لە سەر شەریعەتەکەی ئەو دەبێت.

٣. وە دەجەنگێت دژی خەڵکی لەسەر ئیسلام .

٤. وە خاچ (صلیب) دەشکێنێت[١].

٥. بەراز دەکوژێت[٢]،

٦. سەرانە (جزیة) لادەبات[٣].

٧. وە خوای گەورە لە زەمانی ئەودا هەموو دینەکان لە ناو دەبات، تەنها ئیسلام نەبێت. وە بە قورئانو سوننەت پێشەوایەتیان دەکات وە ڕقو کینەو حەسادەت نامێنێت.

وەکەس نییە پێویستی بە پارە بێت و، یارمەتی و زەکات و خێر وەربگرێت.

وە هەروەها نوێژو سوجدەیەك خێر ترە لەو کاتەدا لە بەخشینی هەموو ماڵی دونیا، چونکە لەوکاتەدا کەس خێرو پارەت لێ وەرناگرێت و کەس پێویستی پێی نیەو ماڵ زۆرە[٤].

٨. وە بانگەوازی تەنها بۆ لای خوا دەبێت.

حەج کردنی پێغەمبەر عیسی (علیه السلام)

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

سوێند بەوەی گیانی منی بە دەستە، عیسای کوڕی مریەم لە (ڕەوحائەوە)[١] دەنگی خۆی بەرز دەکاتەوە بۆ وەڵام دانەوەی بانگی خوا ((کە نیەتی حەج یا عومرە یا هەردووکیان بەیەکەوە)).

واتە دەڵێت: {(لبيك حَجّا أو عمرة) (لبيك اللهم لبيك، لبيك لا شريك لك لبيك)}[٢].

---

[١] **شکاندنی خاچ (الصلیب)** بە واقیعی لە لایەن (عیسی)وە ئیعتیقادە پوچەڵەکەی گاورەکان هەڵدەوەشێنتەوە، کە خاچ بەگەورە دادەنێن، وە زۆربەی خاچەکانیان وێنەی عیسای لەسەر کێشراوە" چونکە وا گومان دەبەن کە عیسی لەسەری لە خاچ دراوە.

[٢] **کوشتنی بەرازو لە ناوبردنی**، بەدرۆخستنەوەی گاورەکانە کە دەڵێن ئێمە شوێنکەوتەی عیساین لەگەڵ ئەوەشدا بە حەلاڵی دەزانن خواردنی بەرازو زۆر لایەن بەرێزە بەلاّم عیسی (علیه السلام) بە حەرامی دادەنێتت ڕابگیرێت یا بوخرێت، وە بە حەلاّلی دادەنێت بکوژرێت.

[٣] **واتە سەرانە ناهێڵێت و لە کەسی وەرناگرێت** لە بەرامبەر مانەوەیان لەسەر دینەکەیان بەڵکو یا دەبیٚ موسوڵمان بن وەیا دەکوژرێن و لەناو دەبرێن. بەو شێوەیە خوای پەروەردگار هیچ دینێك ناهێڵێت جگە لە ئیسلام. وە دوای ئەوە کەس نامێنێت لە ئەهلی کیتاب لەسەر دینی خۆی مابێتەوە تا سەرانە بدات.

[٤] (**ماڵ زۆر دەبێت: بە بەرەکەتی خوایی** لە پاشان بەهۆی عەدالەتی عیساو نەمانی زوڵم و ستەم و خیانەت. وە بەهۆی دەرکەوتنی گەنجینەو سامانی ناو زەوی، وە هەروەها کەس نابێت پارە وەرگریٚ، چونکە خەڵکی دەزانن کە دابەزینی عیسا نیشانەی نزیك بوونەوەی ڕۆژی دوایی‌و دونیا تێك چوونەو، دونیا بەرەو نەمانە. وە ئەو کاتە تەنها سوجدە بردنێك خێرتر دەبێت لە دونیاو ئەوەش کە لە دونیادایە).

[١] **شوێنێکە لە نێوان شاری مەدینەو دۆڵی(الصفراء) لە ڕێگای مەککە.**

[٢] (لبيك اللهم لبيك لاشريك لك لبيك، إن الحمد والنعمة لك والملك ،لاشريك لك).

پلەی ئەوانەی هاوەڵێتی ئەو دەكەن

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

لە پاشان قەومێك دێن بۆ لای عیسی(علیە السلام) كە پەروەردگار پاراستبونی لە دەججال، وە عیسی(علیە السلام) دەست دەهێنێت بە دەم و چاویاندا و پلەو دەرەجەی خۆیان پێ دەڵێت كە لە بەهەشدا دەستیان دەكەوێت.

دەركەوتنی یأجوج و مأجوج

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

وە لەو كاتەدا خوای گەورە وەحی دەنێرێ بۆ عیسا پێی دەفەرموێت: من بەندە گەلێكی خۆمم كە (یأجوج ومأجوج)ە دەرخستون، كە كەس توانای جەنگ كردنی نییە بە رامبەر ئەوان، لە بەرئەوە بەندە موسڵمانەكانم بدە پاڵ كێوی (طور) و لەوێ بیان شارەوەو پەنایان بدە.

وە خوای گەورە (یأجوج مأجوج) دەنێرێت، كە لە هەموو بەرزیەكەوە شۆڕدەبنەوە دێن بەپەلە لە سەرەتاكەیان بە دەریاچەی (طبریە)دا دەڕوات وەكەمێ ئاوی تێدایە هەمووی دەخۆنەوەو كۆتایی پێدێنن. وەكە كۆتاییەكان دەگاتە سەر دەریاچەكە دەڵێن: جاران ئێرە ئاو بوو! !.

لە پاشان دەڕۆن تا دەگەنە كێوی (خەمر) لە بیت المقدس، وە دەڵێن:خەڵكی سەر زەوی كەس نەماوە، هەموومان كوشتن، دەی ئەمجار با ئەهلی ئاسمان بكوژین، وە بە تیروكەوانەكانیان تیر دەگرنە ئاسمان. بەڵام خوای گەورە سەرەو خوار دەی گەڕێنێتەوە بۆسەر خۆیان بە خوێناویەوە. وە پێغەمبەر عیسا لەگەڵ هاوەڵانی هەر لە كێو گیر دەخۆن و تەنگیان پێ هەڵ دەچنرێت، تا وایان لێ دێت لە برسان و پێویستی یان سەرە گایەك بۆ یەكێكیان باشترە لە سەد دیناری ئەمڕۆ بەلای یەكێك لە ئێوە.

وە عیسا پێغەمبەرو هاوەڵانی بە مل كەچی و موحتاجی یەوە داوا لە خوا دەكەن ڕزگاریان بكات لەو تەنگانەو ناڕەحەتیەیە، وە ئەو قەومە دڕندەیە كە (یأجوج و مأجوج)ە لەناو بەرێت.

وە خوای گەورەش وەڵامیان دەداتەوەو كرمی ناو لووتی وشترو مەڕو ماڵاتیان بۆ سەر گەردنیان دەنێرێت و تێكیان دەشكێنێت و كەلاكە كەیان دەكەوێت. وەكو یەك كەس بكەوێت. هەموویان تێكڕا بەیەكەوە بە هیلاك دەچن.

لە پاشان پێغەمبەر عیساو هاوەڵانی لە كێو دادەبەزنە سەرزەوی، بەڵام شوێن بستێكیشیان دەست ناكەوێت ئیللا بۆگەنی و كێم و زوخاوی لاشەی یأجوج و مأجوج پڕی كردووە.

دیسان جارێكی تر پێغەمبەر عیساو هاوەڵانی لە خوا دەپاڕێنەوە كە لەو بۆگەنە ڕزگاریان بێت خوای پەروەردگاریش باڵندەی گەورە دەنێرێت كە ملیان وەكو ملی وشتر درێژو گەورەیە.

وە باڵندەكان لاشە بۆ گەنەكان هەڵدەگرن و دەیانبەن لە شوێنێكی چۆڵەوانی چاڵدا فڕێیان دەدەن كە خوا مەبەستیەتی لەوێ فڕێ بدرێت.

لە پاشان بارانێك دەبارێت كە هیچ ماڵێكی كۆچەری‌و شاری نا مێنێت ئیللا دەیچێتێ‌و زەوی تەواو دەشواتەوەو وەكو ئاوێنەی لێ دێت.

واتە ئەی (اللە) وەڵامی تۆ دەدەمەوەو داواكاریەكانت بەجێ دەگەیەنم و، فەرمانەكانت جێ بەجێ دەكەم بە بەردەوامی و پابەند دەبم بە گوێڕایەڵی تۆ جار لە دوای جار .

ژیان خۆشی دوای کوشتنی دەججال و لەناو چوونی یأجوج و مأجوج

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

دوایی بەزەوی دەوترێت: بەرهەمەکەت بڕوێنەو بە رەکەتەکەت بگەڕێنەوە بۆ خەڵکی.

لەو ڕۆژەدا کۆمەڵێك لە یەك هەنار دەخۆن و بەشیان دەکات و توێکڵەکەشی بەشی سێبەریان دەکات وە بەرەکەت دەخرێتە ناو شیرەوە، تا وای لێ دێت وشترێکی تازە زاو بەشی کۆمەڵێکی زۆر شیر دەدات. وە مانگایەکی تازە زاو بەشی هۆزێك لە خەڵکی دەکات. وە مە ڕێکی تازە زاو بەشی کۆمەڵێك خزم دەکات وە گا بەوەندەو ئەوەندە پارەیە دەبێت.

وە وولاخە بەرزە بە چەند درهەمێك دەبێت، وە خۆش ترین ژیان دوای مەسیحی دەججالە.

ئاسمان ئیزن دەدرێت بە باران و زەویش بە ڕووەك، وە ئەگەر بێتو دەنکە تووێك فڕێ بدەیتە سەر بەردێکیش هەر دەڕوێت. وە هیچ کێشەو ناکۆکی و ڕق و کینەو حەسودی نامێنێت.

وە ژەهری هەموو خاوەن ژەهرێك هەڵدەگیرێت و لیی دەسێندرێت.

وە ئەمن و ئاسایش لە زەویدا بڵاو دەبێتەوە تاوای لێدێت شێرو وشتر، وە پڵنگ و مانگا، وە گورگ و مەڕ بەیەکەوە دەلەوەڕن و منداڵانیش گاڵتە بە مار دەکەن و ئازاریان نادات. وە منداڵی بچوك دەست دەبات بۆ مار بێ ئەوەی پەلاماری بدات و زیانی لێ بدات.

کیژۆڵەی بچوك ڕاوی شێر دەنێت وە شێرەکەش ئازاری پێناگەێنێت. وە گورگ لەگەڵ مەڕدا وەکو سەگی پاسەوانی لێ دێت بۆی. وە زەوی پڕ دەبێت لە سەلامەتی، هەروەکو جام پڕ دەبێت لە ئاو.

وە خەڵکی یەك بیروباوەڕو بانگەوازیان هەیەو، جگە لە (الله) هیچ شتێك ناپەرسترێت، وە شەڕو جەنگ نامێنێت.

فەترەی مانەوەی پێغەمبەر عیسی (علیه السلام) لەسەر زەوی دوای دابەزینی. وە مردنی ئەوو، بڕوادارانیش دوای خۆی

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

وە عیسی (علیه السلام) چل ساڵ لە زەویدا دەمێنێتەوە دوایی دەمرێت و موسڵمانان نوێژی لەسەر دەکەن.

وە لە کاتێکدا کە ئەوان لەو حاڵەتەدان. خوای گەورە بایەکی سارد هەڵدەکات لە شامەوە، وە بایەکە لە ژێر باڵیانەوە بۆیان دەچێت و هەرچی بڕواداری ژن و پیاو هەیە ڕوحیان لەبەر دەچێت.

وە هیچ یەکێك نامێنێت کە ئیمانی لە دڵدا بێت ئیللا بایەکە دەیگرێتەوەو ڕوحی دەکێشرێت، وە ئەگەر یەکێکیان لەناوجەرگەی شاخێکیشدا بێت هەر دەیگاتێ و ڕوحی دەکێشێ.

ڕۆژی دوایی بەسەر کێ دا دێت و دونیا بەسەر کێ دا خەراپ دەبێت ؟

پێغەمبەری خوا ﷺ فەرمووی:

وە خراپترینی خەڵکی دەمێنێتەوە کە بۆ خراپە لە باڵندە خێرا ترو، لە شێرو پڵنگیش دڕندەترن. هیچ چاکەیەك بە چاك نازانن و خراپەش بە خراپە دانانێن. وە شەیتان بە شێوەیەك خۆی نیشانیان دەدات و پێیان دەڵێت: ئەرێ وەڵامم نادەنەوە ؟

وە ئەوان لەسەر ئەو حاڵەتە شیرك و خراپەیەش ڕزق وڕۆزییان زۆر دەبێت و، ژیانی ماددیان زۆر باش دەبێت. وە ژن و پیاویان جیماعی یەکتر دەکەن وەکو گوێ درێژ بە ئاشکراو بێ شەرمانە.

وەبەسەر ئەواندا کە خراپترینی خەڵکین دونیا تێك دەچێت و ڕۆژی دوایی دێت.

ئەو کاتە فوو دەکرێت بە کەڕەنادا (الصور)، جا هەریەکێ ببیستێ ملی دەسوڕێنێو ڕووی تێ دەکا، وە یەکەم کەس کە دەنگی فووەکە دەبیستێت پیاوێکە حەوزی وشترەکانی بە قوڕ چاك دەکات، لە هۆش خۆی دەچێت و دەمرێت و خەڵکیش دوا بەدوای ئەودا.

دوای ئەوە خوای گەورە بارانێکی لاواز دەبارێنێت لە ئاسمان کە دونیا ساماڵەو هەوری لێ نییە.

وە لە بارانەوە لاشەی مردووەکان دروست دەبنەوەو لە پاشان کە فووی دووەم کرا بە کەڕەنادا هەموویان زیندوو دەبنەوەو هەڵدەستنەوە:

هەر وەك خوای گەورە دەفەرموویت:﴿ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ أُخْرَى فَإِذَا هُم قِيَامٌ يَنظُرُونَ﴾ (الزمر:٦٨).

لە پاشان دەوترێ: ئەی خەڵکینە وەرن بۆ لای پەروەردگارتان. خوای گەورە دەفەرمووێ: ﴿وَقِفُوهُمْ إِنَّهُم مَّسْئُولُونَ﴾ (الصافات: ٢٤).واتە: ڕایان گرن ئەوانە لێپرسراون و پرسیاریان لێ دەکرێ.

لە پاشان دەوترێ: نێردراوی دۆزەخ دەرکەون (دەربهێنن) دەوترێت: لە چەند؟.

لە وەڵامدا دەوترێت: لە هەر هەزارێك (٩٩٩) نۆسەدو نەوەدو نۆ کەس ئەهلی ئاگرەو دەریان بێنن.

وە ئەو ڕۆژە ڕۆژێکە مندالّ سەری سپی دەبێت ﴿يَوْمًا يَجْعَلُ الْوِلْدَانَ شِيبًا﴾ (المزمل: ١٧).

وە ئەو ڕۆژەیە کە ﴿يَوْمَ يُكْشَفُ عَن سَاقٍ﴾ (القلم: ٤٢).

واتە پەروەردگار قاچی شیاوو لایەقی بێ وێنەی خۆی هەڵدەکات، بۆ ئەوەی بەندە ڕاستە خواناسەکان جیابنەوە لە خوانەناسەکان.

لە کۆتاییدا دەڵێم:

مژدەی سەرکەوتنی موسوڵمانان بە هاتنی مەهدیو دابەزینی پێغەمبەر عیسی (علیه السلام) **:**

- **هاندەرمانە بۆ زیاتر تێکۆشان لە پێناوی خواو بڵاوکردنەوەی دینەکەی.**
- **نەك بە پێچەوانەوە :**
  - **پاڵپێدەرەوەمان بێت لە چاوەڕوانی هاتنی ئەو دووانە و،**
  - **بێ ئومێد کەرمان بێت لە گەڕانەوەی عیززەت بۆ ئیسلام پێش ئەو کاتە.**

والحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله

(الخميس- ٢٤ ربيع الثاني- ١٤٢٣هـ)

جارێکی تر بە پشتیوانی خوای گەورە چاووم خشاند بەم کتێبە جوانەدا

لە ڕۆژی ٣ / ربیع الأول / ١٤٢٩ کۆچی

====================

هاڵیەڕێ بەهەشت

www.ba8.org

لە دوعای خێر بێ بەشمان مەکەن